

Skala

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie	GKBN
Stanislav Hoferek	Greenie knižnica	CC-BY-NC-ND	Druhé (2020)	111100

O knihe

Nápad na knihu Skala vznikol v situácii, ktorá sa podobá na situáciu hlavnej postavy. Autobiografia s typickými črtmi, učesaná na extrémnu situáciu. Len si predstavte, že počas posledných momentov života chcete vyhľadať samotu. Namiesto toho tam nájdete niekoho ďalšieho, s rovnakým cieľom, ale zároveň s úplne odlišným osudom. Dvojica ľudí, ktorí nemajú nič spoločné a nevedia sa dohodnúť ani na tom, či sa protiklady priťahujú, alebo si vrana k vrane sadá.

Skala zároveň symbolizuje tvrdosť, niečo pevné. V prírode dokážu skalu postupne rozdrviť korene rastlín, ale ako je to s pevným

presvedčením každého z nás? Ako veľmi budeme riešiť svoj život, keď sa dostaneme na kraj priepasti? A existuje láska tam, kde nepomôže logika? A ak nepomáha láska, tak pomôže kto? Alebo čo? Skala je kniha o odlišnosti myslenia, nepochopenej ceste životom a o tom, ako rýchlo môže zmiznúť to, čo sme si nevážili včas.

Poďakovanie za úpravy textov si zaslúžia Lenka Baranovičová a Nicol Hochholczerová, ktorá tiež nakreslila obálku.

Hľadanie dôvodu

Marek sa zohýna a vyberá si vhodnú palicu. Najvhodnejšiu zo všetkých pod starým stromom. Takú akurát do ruky. Prezerá si ju a s malým úsmevom sám sebe naznačuje, že je spokojný. Posledný kamarát či čokoľvek, schopné vypočuť si ľudskú dušu. Berie palicu a vykračuje vpred, ku skale.

Nejde po žiadnej turistickej značke, ale napriek tomu má pod nohami celkom slušný chodníček. Miesto nad okresným mestom, kde sa ľudia schádzajú. Potajomky, nenápadne, často zo strachu pred prenasledovaním, skutočným či nie. Ideálny úkryt pred zlými očami. Marek však ide z iného dôvodu. Skala je skutočnou skalou, pevný kus obkolesený lesom a priepasťou. Kto sem prichádza, ten má silný dôvod, niekedy priam žulový. Okrem súkromia a pekného výhľadu sa tu nachádza aj kríž. Spomienka na tých, čo tu boli a odišli inak ako po chodníku. Marek sa blíži k nemu. Pomaly a zamyslene, ale nezastavuje. Nechce sa zahľadieť na prírodu, ale predsa ho pohľad zaujíma. Pozná cestu na skalú. Ako to bolo dávno, keď tam išiel s Katkou. Všetky tie teplé letné večery, i to absurdné ráno, keď sa v januári pred svitaním vybrali na skalú. Len tak. S túžbou urobiť niečo bláznivé. Neviazané pravidlami ani zdravým rozumom.

Posledná zákruta cez lesný chodník. Porast je hustejší a chôdza sa spomaľuje. Všetky vetvičky sa stavajú na odpor, ako keby chceli mladému mužovi zatarasiť cestu. Prírodná barikáda. Silné ruky umožňujú cestu vpred.

Na skale stojí dievča. Nedospelé, vychudnuté a s vlasmi, ktoré by mu mohli iné závidieť. Stojí na skale nad priepasťou ako prístavný maják a nevšíma si silnejúci vietor. Letné šaty sa pomaly presúvajú sem a tam, ale dievča ako keby nedýchalo.

„Hej.“ Marek oslovuje dievčinu, a tá sa prekvapene pozrie na nového návštevníka. Nečakala, že bude mať spoločnosť. „Nechcem rušiť, viem, že je tu pekný výhľad, ale si na mojom mieste.“

„Tvoje miesto? Čo?“

„Vyzeráš, ako by si chcela skočiť.“

„Čo ťa do toho?“

„Neskáčeš, ale ja idem. Mám na to dobrý dôvod.“

„Kto, dopekla, si?“

„Môžem ti povedať svoje meno, nevidím v tom problém. Ale je to zbytočné. Skočím a už mi bude všetko jedno.“

„Ak ťa poslali moji rodičia, tak sa nepribližuj, lebo skočím!“

„Posiela ma moje dievča. Celkom sa na ňu podobáš. Počkaj.“

Marek hľadá vo vrecku peňaženku, ale až teraz si uvedomuje, že ju nezobral so sebou. Tu by bola zbytočná.

„Ukázal by som ti fotku, ale nemám ju tu. Teoreticky môžem skočiť po peňaženku, kde ju mám. Dokonca som vyhodil hneď niekoľko vizitiek, nech tam nie je veľmi stiesnena.“

„Chceš mi o nej niečo povedať?“

„Ja... neviem, kde mám začať.“

„Prečo si tu?“

„Už som povedal, posielala ma. Ale už to nie je moje dievča. Alebo je? Ani sám neviem. Ale nechcem žiť. Skočím.“

„Chceš sa zabiť kvôli dievčaťu? To je naozaj hlúpe.“

„Myslíš? Čo by si robila na mojom mieste?“

„Čo sa stalo?“

Marek zachytáva zvedavosť. Má možnosť dostať zo seba to, čo ho ťaží. Všetky tie problémy s láskou. Hocikomu. Neznámej babe na skale, ktorá si určite nepozerá len prírodu.

„Dobre, na dnes nemám veľké plány. Ty áno?“

„Skočiť.“

„Nie, ty nejdeš skočiť. To ja idem.“

„Skočme obaja,“ navrhuje dievča bez nálady.

„A budeme sa rozkošne držať za ruky?“

„Na človeka, čo chce skoncovať so životom, si dosť utáraný.“

„Neviem, či to, čo je v mojom... živote... je život. Za všetko môžete vy, ženy. Ste zlé!“

„To nemyslíš vážne.“ Dievča si všíma jemný smiech. Dvaja samovrahovia a jeden má zrazu dobrú náladu. Len tak si príde pokecať.

„Samozrejme, že nie. A predsa sme tu. Chceme pre to skočiť.“

Dievča sa vzdáľuje od okraja. Plne pri zmysloch, alebo nie. To nie je dôležité. Dôležitá je len hlava. Organizovaný i neorganizovaný chaos, ktorý núti mladého človeka vybrať si novú cestu. Cestu zbabelého úteku, bez ohľadu na straty. Vidno akúsi úctu k životu miešanú so zbabelosťou. Nohy ju neposlúchajú, rovnako ako srdce.

Prásk! Okuliare, ktoré malo dievča položené na skale, sa jej podarilo nechtiac pristúpiť. Okamžite sa po ne skláňa a berie ich do rúk. Nevšimala si ich, tak isto ako on. Malé okuliare s tenkým rámom sa mu zdali menej zaujímavé ako štíhle dievča, vzdorujúce vetríku na skale a víchrici v svojom vnútri. Ani nevidel, kedy ich vlastne dala jeho nová známa-neznáma na zem.

Na jazyku má slová, i celé vety. Ale nehovorí nič. Je to už dávno, čo si človek pracujúci na policajnej stanici prešiel hlavou cenu života. Všetko, čo k tomu patrí. Šťastie i nešťastie, silu charakteru i krehkosť, ktorú má v sebe každý.

„Mal som kedysi podobné okuliare. Dopadli ale úplne inak. Sú pekne zabalené, v škatuľke, ale neviem, kde. Stratil som ich. Ty zas vieš, kde sú.“

„Prečo mi to hovoríš? Stále chodíš z témy do témy. Vôbec nevyzeráš na človeka, čo by chcel skočiť.“

„A ako vyzerá človek, ktorý chce skočiť? Ako mladé dievča, ktoré ešte ani nespoznalo svet?“

„Hovoríš ako štyridsiatnik, ktorý všade bol a všetko videl.“

„Takže ako vyzerá?“

Ticho. Stretnutie očí sprevádza hľadanie akejsi pravdy či odpovede v očiach toho druhého. Nič sa nedeje, všetko je v poriadku. Alebo nie? Nezaujímajú ju okuliare, ktorých sa len tak dotýka. Nevenuje im pozornosť. Aj bez nich vidí, že na tejto skale, kde sa stretávajú najrôznejší ľudia so samotou, nie je sama. Srdce sa jej trepe, aj keď bolo predtým pokojné, ale nechce to dať najavo. Žiadne prezrádzanie. Je to niekto cudzí. Starší, divný, ukecaný. A práve tu si nenašiel nikoho iného, koho by otravoval.

„Ako vyzerá?“ Dievča rozmýšľa a pýta sa len tak, sama pre seba. Výzor človeka, ktorý chce zomrieť, môže byť akýkoľvek. Nikdy ju ale nenapadlo, že môže byť ako ona. Práve ona. Kedysi živá a bláznivá a teraz smutná, prebodnutá problémami dospievajúcich. Dýcha, aj keď ani nevie, prečo. Prišla dodýchať, ale pľúca jej pracujú. Odrazu je to tak ťažké, jednoducho sa nadýchnuť a vydýchnuť, ako to robí celý život, keď sa niekomu díva do očí.

„Ako sa voláš?“

„To je jedno.“

„Milá slečna To je jedno, môžem sa nenápadne spýtať na vaše skutočné meno?“ Marek sa znovu pokúša o úsmev, ale po chvíli ho opúšťa.

„To nie je vtipné.“

„Máš pravdu, vtipné to nie je. Ale aj tak by som rád vedel tvoje meno.“

„Ak ti ho poviem, necháš ma skočiť?“

„Neviem, asi nie. Ešte si rozmyslím.“

„Čože? Ako to myslíš?“

„Nechcem, aby si skočila.“

„Však ma nepoznáš.“

„Ale snažím sa o to. Takže meno, číslo občianskeho, štátna príslušnosť, zubné záznamy, sem s tým.“

„Si blázon.“

„Ale bez papiera. Možno som blázon aj v tom, že nemám papier na to, že som blázon. Ale nechajme bláznov bláznami. Ako sa voláš?“

„Prečo by som ti to mala povedať?“

„Budem ťa volať Eva. Môže byť? A nevoláš sa v skutočnosti Eva, však nie?“

„Nie.“

„Vyberám ti meno Eva z toho dôvodu, že žiadnu nepoznám. Tak ty si moja prvá... Eva. V tejto fáze rozhovoru by si sa mala na mňa aspoň trochu usmiať. No tak. Nič? Tak nič.“

„A ty?“

„Marek. Eva, Marek. Marek, Eva. Už sa poznáme.“

Marek ukazuje prstom na ňu, na seba a znovu na ňu. Sám je prekvapený, že ho napadlo práve také meno. Trochu zaklamal, ale jednoducho ho to napadlo ako prvé. Eva tá, Eva druhá, v práci ďalšia a ešte aj s poštou chodí Evička. Ďalšia je tu. Zatiaľ posledná. A možno úplne posledná, ak nazbiera odvahu, aby skočil. Dôvod na to má. A keby len jeden.

„Prečo si mi nepovedala meno? Je škaredé? Alebo dlhé?“

„Nepoznám ťa.“

„Tak ma spoznaj. Pýtaj sa.“

„Nepoznám ťa a ty ma nepoznáš. Keby si vedel, aké mám problémy, tak by si pochopil...“

„Pochopil čo?“

„Že sa chcem zabiť.“

„Môžem hádať? A vieš čo? Hovor mi len áno alebo nie. Dobre? Takže, prvá otázka... je v tom zapletený nejaký chalan?“

„Nie.“

„Nie? Fíha. Tak to musím poriadne porozmýšľať. Tak vieš čo? Idem nad tým dumať a hádam niečo vymyslím. Ale potrvá to. Ty si rob čo chceš.“

Ticho, hlbšie ako predtým, i keď kratšie. Ako vypadnutý dych pri páde z bicykla. Sekunda, možno dve alebo tri, ale pripomína večnosť. Marek trafil do čierneho. A ak nie čierne, tak rozhodne nie ružové. Tu niekde sa začína záhada. Alebo finálne rozuzlenie? Na vysokej skale je dievča, ktorému sa dostal hlboko do duše. Vietor tiež prestáva pofukovať a pohyb oblakov po oblohe je ako zo spomaleného filmu. Jediné rýchle je sklopenie hlavy. Evine. Aj keď nie je Eva.

„Prečo sa mi venuješ?“ Dievča sa pýta Mareka, ale veľmi ju nepočuť. Nedíva sa do očí, jej hlava ostáva sklonená.

„Dnes niekto zomrie. A možno nie. Je to len na tebe a na mne. Ja ťa chcem spoznať a ty chceš spoznať mňa. Len o tom ešte nevieš. Niečo ťa trápi a neviem, čo. Nemáš zničené ruky prácou, práve si si rozbila drahé okuliare, na ľavej ruke máš štýlové hodinky, podľa tvojich slov v tom nie je žiadny chalan a, otvorene, si pekná baba. Takže jediný dôvod, prečo si tu, je trápenie. Niečo aktuálne. Nové.“

„To je už dlho.“

„Tak vidíš, som človek ako ty. Omylný. A asi je dobre, že som prišiel teraz. Aspoň sa porozprávame. Čo ťa dlhodobo trápi?“

„Ty mi povedz, keď sa vypytuješ ako policajt.“

„Má to niečo s políciou?“

„Našťastie nie. Ty hovoríš ako policajt a stále kladieš otázky.“

„Ak sa priznám, že som? Bude to vadiť?“

„Mne je to fuk.“

„Nemám služobné auto s nápisom Pomáhať a chrániť. Taktiež nie som žiadny detektív. Len taký ten obyčajný. Čo si ty?“

„Čo chceš počuť?“

„Meno, priezvisko, rodné číslo, číslo občianskeho a topánok. Môžeš pridať znamenie, štátnu príslušnosť, poisťovňu a momentálne ma nič ďalšie nenapadá. Jáj, samozrejme telefón, mail, adresu domov a tak ďalej. Nezabudol som niečo?“

„Povolanie?“

„Správne. Čo robíš, keď... nestojíš na skale, z ktorej chceš skočiť?“

Ďalšie ticho. Marekovi sa postupne zobrazujú pred očami útržky z rôznych záznamov, ktoré čítal, alebo sa o nich dopočul. Máločo z toho bolo z okolia. Často skôr Amerika, čo je ale veľká krajina, a tak sa tam robia aj veľké hlúposti. Oveľa viac ako policajné záznamy ho ťazia vlastné spomienky a i teraz, po rokoch, sa ich bojí. Má ich zamknuté na dva západy a zaliate vagónom betónu.

„Vieš čo? Sadnem si tu vedľa teba, dobre?“

„Spadneš.“

„A možno nie. Uvidíme.“

„Nejdeš preč?“

„Toto je moja skala. Chodievam sem často.“

„Ja sem chodievam častejšie.“

„Evička, keď sem chodíš tak často, tak by si mi mohla nechať trochu miesta. Som starší.“

„O čom hovoríš?“

„Ale nič, nechaj tak.“

Napriek protestom si Marek sadá na skalú. Rozhodnutie skoncovať so sebou samým ho na chvíľu prešlo. Má iný cieľ. Skala je trochu klzká, ale to nie je problém pre niekoho, kto ju pozná do detailov. Jemne strká do dievčaťa a ona sa nechápavo prizera.

„Hej, prečo si to urobil?“

„Ak by si skočila, spadnem tiež. Lebo ťa skúsím zachytiť.“

„Neviem, čo ti mám na to povedať.“

„Tak nehovor nič. Môžeme sa len tak zapozerať na všetko okolo. Máš foťák?“

„Načo by mi bol?“

„Len tak sa pýtam. Odtiaľto je pekný výhľad. Kamoš toto miesto odfotil a získal tretie miesto v súťaži. Trochu to musel upravovať, ale to je fuk. Je tu nádherne.“

„Prečo mi to hovoríš?“

„Pretože keby som mal foťák, tak tu niečo cvaknem. Baví ma to. Možno by som mohol odfoťiť aj teba. Viem, čo teraz odpovieš.“

„Nič, budem čušať ako ryba!“

„Dobre, zas som sa pomýlil.“

„Čo by som mala povedať?“

„Očakával som, že povieš niečo o tom, že nie si zaujímavá. Otázku typu prečo práve mňa.“

„Je mi to jedno.“

„Vlastne, už sa mi nechce ani skočiť. Nejako ma to prešlo.“

„Neverím.“

„Naozaj. Asi máš silnejší dôvod zomrieť ako ja. Máš to ťažšie.“

„Však nevieš, čo sa mi stalo.“

„Pokračujeme v tej hre? Stačí áno alebo nie. Hovorila si, že chalan to nebol. Čo škola? Máš problémy na škole?“

„A kto nemá?“

„To nie je áno alebo nie. Ešte raz. Máš problémy na škole? Niečo tak vážne, že by ťa to donútilo ísť dlhým chodníčkom až sem?“

„Nie.“

„Chalan nie, škola nie. Na pohlavné choroby sa nejdem pýtať. Kamaráti?“

„Ty si jeden z tých, čo sa nevzdávajú, však?“

„Takí ľudia nechodia na skalú pre samovrahov s úmyslom skočiť. Sme ale ľudia. Niekedy sa treba aj vzdať, nahodiť spiatočku alebo hlúpe pretvárinky, ktoré sú priehľadnejšie ako si myslíme. Ale to už rozprávam priveľmi zoširoka. Povedz mi niečo o sebe. Alebo mám začať ja?“

„Nechcem žiť. To ti musí stačiť.“

„Keď musí, tak musí. Ale aj tak nestačí. Môžem chcieť viac a až tak veľa to nie je. Ak by si skočila, tak by si si zobrala všetko so sebou. Svoje trápenie, všetky tie zlé veci, vrátane tých, o ktorých mi nechceš povedať. Ale aj všetko dobré. Tvoji priatelia by sa nedozvedeli, ako veľmi ti na nich záleží. Ani rodina či ktokoľvek. Na kom ti záleží najviac zo všetkých?“

Ticho nasledované tichom. Dievča proti policajtovi v boji myšlienok. Nevie odpoveď na otázku, ktorú si nikdy nedala. Tak ako keby sa jej niekto pýtal na niečo náročné, úzko špecializované. Podrobnosti slnečnej jadrovej fúzie? Alebo stačí len to, koho má najradšej? Myslela si, že už premyslela všetko. Nechala odkaz na rozlúčku. Taký ten obyčajný, všeobecný. Pre nikoho špeciálneho. Stále rozmýšľa a potí sa svojou úzkosťou. Skláňa hlavu, tak ako to urobila už nenormálne veľa krát, keď sa dostala do úzkych. A teraz je v úzkych, na skale pre samovrahov, pretože nevie jedinú odpoveď, ktorú od nej niekto chce. Možno poslednú pred pádom kdesi na dno priepasti.

„Bez odpovede. Z toho si nič nerob, je to tak trochu zákerná otázka. Niekto na ňu jednoducho nevie dostatočne rýchlo reagovať, lebo si nevie vybrať. Presné percento ti nepoviem, ale štatisticky je to významné.“

„Daj pokoj! Tieto tvoje štatistiky sú nudné a nechcem, aby si ma dával do nejakých tabuliek.“

„Prepáč, to som asi naozaj prehnal. Tak vieš čo? Začnem ja. Dobre?“

Čas pred odpoveďou od dievčaťa narastá. Celý zmysel stretnutia, nech je akýkoľvek, sa mení na zmes slov z jednej strany a ticha z tej druhej. Z neočakávaného dialógu je monológ a aj ten sa môže premeniť na ticho.

„Nepovieš mi, ako som ťa nahneval? Teda... ak som ťa nahneval? Ale dobre, začnem niečo rozprávať. Som tu, lebo... vlastne ani neviem kde začať. Tých dôvodov je viac, a všetko so všetkým súvisí. Mám problémy aj v práci, aj v súkromnom živote a vlastne všade. Trochu sa na mňa lepí smola a ľudia okolo mňa umierajú, v lepšom prípade sa ich životy menia na nepoznanie... tým zlým spôsobom. Možno by bolo lepšie, keby som tu nebol. Nikdy som neveril na všetky tie ducháriny, ale u mňa sa to vyplňa. Možno nejaké prekliatie, alebo na mňa niekto tam hore ukázal prstom a zariadil, že je celý môj život jedno veľké sklamanie. Teraz neviem, či sa ti to vlastne chce počúvať. Plakať nebudem, to by nikam neviedlo.“

„Niekedy plač pomáha.“

„Tebe pomáha?“

„Každému pomáha.“

„Ako?“

„Ty si policajt, ja som len obyčajná baba. Mal by si vedieť také základné veci.“

„Pre mňa nie je plač základná vec. Chcem sa radovať zo života.“

„A raduješ sa?“

„Radoval som sa. Ale to je už dávno.“

„Čo sa stalo? Tak jednoducho, ako môžeš, lebo niekedy hovoríš naozaj zložito a z cesty. Skáčeš z témy do témy.“

„Ako jednoducho to chceš počuť? Že som dokazil v práci i v osobnom živote, čo sa dalo a narobil som ľuďom okolo problému? Tak a hotovo. Ideš ty.“

Marek nikdy nepatril medzi najtrpezlivejších ľudí. Všetko má v živote poriadok, logikú postupnosť a miesto – a ak nie, tak s tým treba niečo robiť. Logika nepustí. Trpezlivosťou sa dá všetko vyriešiť. Ale keď chýba, tak je zle. Všetky plány sa kazia. Neúspechy namiesto úspechov a akákoľvek psychická pohoda sa zahrabáva kdesi ďaleko. Tak rád by dal všetko do poriadku, ale ani s vlastným životom nepohne. Po vlně väčších a menších neúspechov sa pohol akurát tak k skale, ktorá poskytuje jediné, pre neho logické riešenie.

„Trápi ma otec,“ prežala tichú chvíľu Eva.

„Otec? Urobil ti niečo?“

„Stále mi niečo robí.“

„Sexuálne násilie?“

„Nie.“

„Bije ťa?“

„Hovoríš ty alebo ja?“

„Prepáč.“

Kľúč od Marekových úst letí dolu útesom. Detská hra, úplne jednoduchá a zároveň potrebná, ak chce počuť názor svojej jedinej partnerky na konverzáciu. Vzájomné pocity sa menia, od sympatií po

chuť utekať či skočiť. Dvoch odlišných ľudí dala dohromady jedna nehybná skala. S nie veľmi peknou povestou.

„Stále mi všetko zakazuje. Nič nemôžem. Ani von, ani dnu, ani s kamarátmi, ani bez nich. Je prísny.“

„Chceš sa zabiť, lebo je prísny?“

„Ale ako! AKO!!! Nič sa nedá, nemôžem ani dýchať! Mama ho má tiež plné zuby. Už sa chce aj rozvieť.“

„Vaši sa ešte nerozvedli? Môj otec dostal mamu na vozíček, zhodil ju zo schodov.“

„Čo?“

„To sa naozaj stalo.“

„To... je mi ľúto.“

„Nemá prečo. Nepoznala si. Ale stalo sa a už sa k tomu nechcem vracieť.“

„Môj otec by tak mame nikdy neublížil.“

„Tak vidíš, môjmu to nerobilo problémy. Ak je prísny na teba, tak ho k tomu asi niečo vedie, nemyslíš? A to nie je až tak zlé. Môžeš sa s ním dohodnúť.“

Dievča nerozumie svojim pocitom. Stráca sa v svojom probléme, ktorý sa však čoraz viac mení z oceánu na mláku, prípadne obsah čajovej lyžičky.

„Nedá sa s ním dohodnúť, nedá si povedať. On... to fakt nejde!“

„Môžem to skúsiť ja ak chceš,“ dodáva Marek s úsmevom mladíka, pre ktorého je všetko malina.

„Nepoznáš ho.“

„Stačí, že ho poznáš ty.“

„Radšej by som nepoznala.“

„Zahrajte sa takú hru. Ty nepoznáš jeho, on nepozná teba. Jednoduché. Až primitívne.“

„To je tá najväčšia blbosť, akú som kedy počula.“

„Čo by ti na to povedal, keby si mu to povedala?“

„Asi že mi šibe.“

„To si myslí aj tak, či nie?“

„Nie. On je len prísny.“

„Nešibe mu, len ti chce svojským spôsobom riadiť život. To neznie až tak hrozne.“

„Nemôžeš pochopiť.“

„Poviem jeden príklad z praxe. Neboj sa, skrátim ho. Bol problém so susedom, ktorý ničil život asi desiatim rodinám. Rozhodoval, kde sa budú sadiť aké kvety, kto bude mať aký plot a tak podobne. Keď sa to niekomu nepáčilo, tak sa začal tak rozkrikovať, že to bolo naozaj otrasné. Policajtom vždy povedal, že mu ide o dobro všetkých a musí sa postarať o poriadok. Vraj sú ostatní neschopní. Nieкто navrhol jeho domovú prehliadku a našli tam všetko plesnivé a zničené, dokonca umývadlo už dlho zanesené zvratkami. Následne sa chcel dokonca súdiť, ale obec sa postarala o jeho vystaňovanie. Zrazu bol pokoj.“

„Aké zvratky? Čo to má s tým spoločné?“

„Nejde o zvratky, ale o človeka. Ak ti niekto nesedí, nemusíš byť hneď pri ňom. Choď niekde preč, alebo nech ide von.“

„Ako preč?“

„Blava, Rakúsko, čokoľvek. Aspoň na mesiac.“

„To nejde.“

„Dobre platená robota niekde ďaleko je asi lepšie, ako končatiny poroz... ehm... ako spadnúť dolu. Máš život. Nikto pre teba nezomrel, nemusíš ani ty.“

„Povedz mi, že na niekoho zaberajú tie tvoje nechutnosti.“

„Ak mi povieš, že to zaberá na teba, Evička.“

„Choď preč!“

„Trochu som to prestrelil. Vidím, že na takéto niečo nie si zvyknutá. Ja áno. Aj na to, že naozaj odpadávajú končatiny. Vtedy si treba vážiť, že ich máš. V živote sa dostavia svinstvá. Beznádej. Pocity, keď nie je proti tebe len niekto z rodiny, ale celá galaxia. Skutočná depka začína vtedy, keď nedokážeš vstať z postele a obuť si topánky, nie keď prídeš na takéto miesto.“

Vzor

„To si zažil?“

„Aj horšie veci. Zažil som, že som po dlhom čase našiel niekoho, kto mi porozumel. Mohol som sa vyrozprávať, psychicky napraviť... niekto zacelil rany na mojej duši. A odišiel. Žiadna letenka preč, ale absurdná a hnusná nehoda. O tom ti radšej ani nepoviem.“

„Povedz.“

„Poviem ti niečo iné. Vieš, kto je Charles Xavier?“

„Povedz.“

„Fúha, neviem kde začať. Musel by som trochu zoširoka.“

„Tvoj kamoš s divným menom. A čo s ním?“

„Nie je môj kamoš. Skôr niečo ako učiteľ. Hmm, učiteľ nie je správne slovo. Vzor?“

„Ten sused? Prečo by sa volal tak debilne?“

„Ale to nie je debilné meno. Necháš ma rozprávať?“

„Ak poviem, že nie?“

„Tak ťa požiadam, nech ideme odtiaľto preč. Dáme doporiadku svoje životy. Ak treba, pomôžeš ty mne a ja tebe. Všetko bude fajn.“

Dievča rozmýšľa. Možno ani nie tak nad tým, že je tu pri nej niekto cudzí a miestami otravný. Prečo je tu ona? Prečo sa vlastne chce zabiť? Cíti energiu. Vôľu žiť. Nie je to zázrak. Skôr niečo, čo v sebe tajila. Svoje blokované ja.

„Myslíš, že by pomohol môjmu otcovi?“

„Kto?“

„Ty vieš, kto.“

„Ten sused? Alebo nechaj ma hádať... ten taký nepodstatný policajt, ktorý nevie, či skočiť alebo nie? A aj keď to sám nevie, nechce, aby skočilo jedno pekné dievča, ktoré mu obsadilo flek? O ľuďoch, čo o sebe hovoria v tretej osobe, sa hovoria dosť nepekné veci.“

„Carlos.“

„Aký Carlos?“

„Spomínal si ho.“

„Jáj, Charles. Ak by skutočne existoval, tak určite áno. A pomohol by nie len jemu, ale aj tebe. Hlavne tebe.“

„Neexistuje? Tvoj vzor neexistuje?“

„A to vadí? Kto je tvoj vzor?“

„Neviem.“

„Evička, ty nevieš, kto je tvoj vzor. Ja viem, kto. A ty ma odsudzuješ?“

„Ale nie som nenormálna ako ty, že si dám niekoho, kto neexistuje.“

„Pre niekoho je vzor Ježiš, Batman, Xena či oslík zo Shreka. Nikto z nich neexistuje.“

„To si ale uviedol vzory.“

„Ak niekto niečo dokázal, tak nech inšpiruje. A či je ten niekto tvoja mama alebo postava z filmu alebo komiksu, to je jedno. Môže byť tvojim vzorom aj spevák, ktorého nikdy v živote nestretneš. Tak v tvojom živote viac či menej ani neexistuje. Ale môže ti pomôcť stať sa lepším človekom.“

„Batman je blbosť. Aj to ostatné.“

„Dobre teda. Tvrdiš, že je to blbosť. Kto je podľa teba Batman?“

„Ten v čiernom.“

„Kto v čiernom?“

„Nejaký chlap.“

„Batman je bohatý podnikateľ, ktorý sa rozhodol bojovať proti kriminalite. Niečo ako policajt. Zažil strach z netopierov a povedal si, že svoj strach prekoná. Vytvoril jaskyňu a v nej špičkovú techniku, ktorá mu pomáha proti zločincom. Mohol si v pokoji užívať svoje milióny, ale rozhodol sa pre ťažšiu cestu. Jednočlenná armáda. Bežný život cez deň a v noci postrach tých, ktorí majú dôvod sa ho báť.“

„To je blbosť.“

„Čo by si ty robila s peniazmi?“

„Míňala by som ich a nechodila by som v čiernom.“

„Tak to by si nebola hrdinka. Nebola by si zaujímavá. Každý by na teba zabudol, lebo by si bola obyčajná nudná kópia. Zatiaľ čo Batman...“

„Vieš čo? Radšej nič. Nie som tá, za ktorú ma považuješ a tieto tvoje historicky ma nezaujímajú.“

Rana do chrbta či klopanie Smrtky na dvere, tak by sa dali popísať pocity, ktoré zažíva Marek. Chce niečo urobiť. Pomôcť. Sebe i svojej... kamarátke? Nevie, kto to je a nevie, kým je on sám. Len málokto ide na takéto miesto viackrát s rovnakým úmyslom. Teraz si sedí a môže sa pozeráť, kde chce, ale bolí ho pohľad na Evu. Jej odvrátená tvár skrýva nepochopené myšlienky, sprevádzané odporom. Pár nevhodných slov a je to, vzájomná náklonnosť nikde. Rozhovor takisto a osamelé miesto je ešte osamelejšie ako obyčajne.

„Prepáč.“

Sólové prepadnuté nič.

„Čo by si si kúpila ako prvé, keby si mala naozaj kopu peňazí?“

„Šaty, šperky, čokoľvek. Autá, domy. Všetko, čo chcem.“

„Myslíš, že peniaze sú všetko?“

„Samozrejme, že nie.“

„Vyzerá to tak. Si z bohatej rodiny a chceš peniaze. Súdim podľa hodínok, okuliarov a tak, nemám vešteckú guľu. Máš veľa peňazí a máš premyslené, čo s nimi. A to ani nevieš, koho máš naozaj rada. Nemáš vzor. Len plány, čo by si robila s veľkým bohatstvom.“

„Povedala som prvé, čo ma napadlo. Robíš zo mňa zlatokopku či čo? Teraz mám fakt chuť skočiť. Či ma budeš chcieť chytiť alebo nie, to je mi úplne jedno.“

„Chceš vedieť, čo by som kúpil ja?“

„Nie.“

„Aj tak ti to poviem. Postaral by som sa o tých, s ktorými sa osud hnusne zahral. Mám sesternicu, ktorá potrebuje drahú operáciu. Suseda si nemôže dovoliť ani autobus, tak je zadĺžená. Mohol by som pokračovať.“

„Takže si hrdina?“

„To som nepovedal.“

„Ale obdivuješ hrdinov. Takých, čo sa obetujú pre iných a odkráčajú s holým zadkom.“

„Ani to som nepovedal.“

„Ale myslíš si to.“

„Možno hej. Nevieť. Poznáš ty nejakého hrdinu? Niekoho, kto spoznal obeť a pomohol?“

„Nevieť, nepamätám si.“

„Myslíme inak. V tomto sme odlišní. Asi som čítal priveľa komiksov.“

„Určite.“

„Tak vieš čo? Poviem ti, koho si fakt vážim. A prečo.“

„Ten Charles?“

„Áno, ten. Aj si to dobre povedala. Charles Xavier je mutant.“

„Mutant? Výborne.“

„Niečo proti mutantom?“

„Ty si určite mutant.“ Eva odpovedá a konečne na nej vidno úsmev. Malý, ale aj tak zaregistrovaný Marekovými skúsenými očami.

„Som. Áno, som. A dokážem urobiť božské palacinky. Fakt božské!“

„To ňa naučil ten druhý mutant?“

„Nie, to nie. On má oveľa silnejšiu schopnosť. Dokáže sa dostať do hlavy komukoľvek. Oplyvniť myšlienky či celé správanie. Ale nerobí to. Môže, ale nerobí. Mne sa hlavne páči, že sa rozhodol využiť svoj talent. Začal učiť iných. Využívanie ich schopností, ako i etiku. Nebáť sa, neprovokovať obyčajných ľudí. Akceptovať ich a žiť spolu s nimi. Nemôže chodiť, je na vozíčku, ale je to ideálny vodca či učiteľ. Takú ma aj prezývku, profesor X.“

„Tvoj vzor je mutant, ktorý je niekde v škole. Super.“

„Ty si mi ešte nepovedala vzor. Alebo niekoho, koho si vážiš. Môžeš aj niekoho zo slávnych ľudí, koho by som mohol poznať.“

„Dobre, tak Nadal.“

„Rafael Nadal?“

„Hej, ten tenista.“

„Vieš hrať tenis?“

„Nie.“

„Chceš vedieť hrať tenis?“

„Načo?“

„Ako ti môže byť vzor?“

„To je jedno. Prvé čo ma napadlo.“

„Je fešák?“

„Nevieš, ako vyzerá Nadal?“

„Nie, ale viem, ako vyzerá Kurnikovová.“

„Ach, chlapi.“

„Ach, ženské!“

Vetrík sa postupne mení na víchricu. Oblečenie dostáva zabrať a skalú i s jej návštevníkmi bičuje doteraz spiaca energia. Nič, čo by sa nedalo vydržať, ale nič ponáhľajúcemu sa vetru nestojí v ceste.

„V čom je Nadal iný ako ostatní?“

„Už som ti povedala, prvé čo ma napadlo. Nabudúce by ma napadlo iné meno.“

„Trochu tomu neverím. Niečo na ňom musí byť zaujímavé. Robí niečo pre charitu?“

„Ako to mám vedieť?“

„Väčšina úspešných športovcov je zaujímavá nielen z pohľadu športu. Možno nie väčšina, neviem. Ale sú takí.“

„Veľmi si všímaš známych ľudí, stále hľadáš vzory. A kde ťa to doviedlo?“

„K tebe.“

„Ach.“

„Mám dobrý nápad. Odteraz budem tvoj vzor. Čo ty na to?“

„Ty? Si sa pomiatol?“

„Kto iný by si tu k tebe sadol? Väčšina by ťa násilím ťahala preč alebo nechala tak.“

„Možno máš pravdu.“

„Práve som si spomenul, čo urobil Nadal. Nepoznám ho, ale kdesi som sa dočítal, že vyhral akýsi pokrový turnaj a dal to na charitu. Pekné od neho.“

„Charita je hovadina.“

„Prečo? Máš s tým nejaké skúsenosti?“

„Raz som si kúpila narcis a tá, čo to predávala, bola neskutočná krava.“

„A... ďalej?“

„Čo ďalej?“

„Bola krava, podľa tvojich slov. Čo urobila? Povedala niečo?“

„To je jedno.“

„Podme to prebrať niekde inde. Niekde, kde nás nič nebude chcieť odfúknuť.“

„Hovoril si, že väčšina by ma ťahala preč a že ty si iný.“

„Niekedy nemá väčšina až tak hlúpe myšlienky. Ideme dole?“

„Nechce sa mi skákať.“

„Aj to je jedna cesta, pravdu máš... ale myslel som po chodníku.“

„Ja sa nevzdávam.“

„Nevzdávaš? O čom hovoríš? Dvaja samovrahovia si tu len tak sedia, zbierajú bodíky na zápal močových ciest a zrazu tu hovoríš o vzdávaní. Vzdať sa znamená skočiť. Vyhrať znamená ísť do tepla a zmeniť život. Tvoj i môj. Hlavné je, aby bolo teplo tu.“

Marek sa chce dotknúť srdca svojej Evičky. Romantika, erotika či tepelná izolácia, stačí trocha pohybu a už je to niekde inde, ako sa čakalo.

„Prepáč, ja... mieril som trochu viac do stredu.“

„Si chlap.“

„Podľa posledných zistení, ktoré boli dnes ráno... ale čo to hovorím. Som chlap, ale to ma neospravedlňuje. Fakt som nechcel.“

„Pre toto chceš aby som išla s tebou na byt.“

„Hej, brzdi. Nič také som nepovedal.“

„Chceš ma opiť a pretiahnuť.“

„Toto je nejaká hra? Dobre, hrajme ju. Chcem ťa opiť a pretiahnuť na byte. Nemám ale upratané, takže u teba. A nech je navarené. A nech si akčná a je to rýchlo za nami, chcem stihnúť futbal.“

„Čumíš na futbal?“

„Samozrejme. Teraz akurát nehrajú, tak som si išiel skočiť. Inak fandím bielemu baletu.“

„Tak balet alebo futbal?“

„Biely balet. Real Madrid. Španielsko.“

„Viem, kde je Madrid.“

„Bola si tam?“

„Nie.“

„Je to také... aj zaujímavé. Aj ich jazyk sa dá ľahko naučiť. Ale je tam teplo.“

„Prečo mi to hovoríš?“

„Lebo mrznem?“

„Chlapi.“

„No neviem, ty si celá bledá a umrznutá. Možno aj preto si taká chladná.“

„Chladná? Čo keby si išiel preč? Už dlho ťa počúvam a ešte si mi nedal dôvod, aby som neskočila.“

„Nie? No... neviem, nič ma také skvelé nenapadá. Ale mne sa nechce skočiť.“

„To je dôvod? Že tebe sa nechce?“

„Asi pôjdem. Budem sa pozerať na nejakú trápnu komédiu a nadávať na reklamy. Ak chceš, poď aj ty.“

„Nikam nejdem.“

„Fajn. Tak vieš čo? Postráž túto skalú, nech tu nikto nerobí bordel.“

Marek vstáva. Aj kvôli vetru, ale hlavne chce niečo vyskúšať. Alebo sa vyhnúť ďalšiemu nepochopeniu? Jeho chuť skočiť sa rapídne mení, tak, ako počasie vo výške. Nevie, čo chce a rovnako nemá poňatie, čo nechce. Sledovanie telky nebol nikdy jeho veľký koníček, ale aspoň je tá telka v miestnosti, kde nefúka.

Postaviť sa zo skaly je trochu ťažšie, ako sa zdá. Ide postupne, bez rýchlych pohybov. Stále myslí na svoju myšlienku. Ak by to dievča padlo, skúsil by ju zachytiť. Bolo by to aj obrátene? A mala by na to silu a techniku? To ťažko. Radšej pomaly odísť a pripraviť sa na pomalý pochod po chodníčku, ako vybrať si rýchlu alternatívu.

Odchádza a neobzerá sa. Nič nepočuje. Žiadnu prosbu. Žiadnu vetu, ktorá by obsahovala slová ako spoločnosť či život. Len ticho a rev vetra, ktorému nezáleží na dvoch bláznoch.

„Dobre!“

„Čo dobre?“

„Idem s tebou. Nechcem tu byť.“

Marek sa približuje k skale, od ktorej len teraz odišiel. Rád by podal ruku, ale nestíha to. Dievča padá. Zošmykla sa a stratila rovnováhu. Krik jej pomôcť nedokáže a i ten po chvíľu prestal.

Stojí a nemá slov. Chcel byť sám, a zrazu je sám. Nič sa nedá robiť, len skočiť alebo neskočiť. Nad iným nemyslí. Nezachránil ju. Nedokázal pomôcť jej ani sebe. Teraz je vlastná smrť vykúpením. Lístkom na iný svet, kde sú dôležité dobré a zlé skutky. Tu bude iba večné utrpenie.

Dvíha kameň. Bez rozmyslu, ako zmyslov zbavený ho hádže z útesu. Nerozmýšľa, či niekoho zraní. Len chce do kusu kameňa ukryť všetko zlo i beznádej. Hádže ho plnou silou a ten letí, až kým si ho neberie gravitácia k sebe. Pád, ktorý je prirodzený. Kameň sa zamotá medzi iné kamene. Nezaujímavý osud. Iný pohľad upútal jeho pozornosť. Ten, na ktorý sa nemôže pozerieť. Obracia zrak a ide preč.

Dostáva nápad. Dostať sa dolu a spojiť smrť so životom. Začína schádzať dolu s túžbou vykonať posledný obrad. Emócie ho ovládajú a zároveň ustupujú. Kríza seba samého. Plače a preklína sa, zatiaľ čo o chvíľu myslí na praktický problém. Ak jej urobí aspoň jednoduchý pohreb... ak jej naukladá niekoľko kamienkov na bezvládne telo a zhotoví kríž... aké meno do neho vyryje?

Čaká ho dlhá cesta a Marek rozmýšľa nad menami. Jana? Nie. Monika? Možno. Božidara? Isto nie. Po chodníku je to ešte dlhá cesta.

Odrazu stretáva iné dievča s čivavou. V ušiach má slúchadlá a falošne si vyspevuje. Niečo moderné. Mareka neviditeľná sila zastavila na mieste. Zbadal niekoho a nemôže pokračovať, myslieť, čokoľvek. Zasekol sa v čase.

„Hej. Čo ti je?“

„Nepribližuj sa ku mne!“ Rýchlo jej odpovedá Marek. Jediné, čo mu našepkal jeho vnútorný hlas.

„Si v poho? Ja sa ťa nebojím.“

„Mala by si sa.“

„Prečo ako? Nosíš smolu alebo čo?“

Mladý policajt si sadá na kameň. Nič nehovorí a len sa pozerá, ako si tá druhá slečna znovu vkladá slúchadlá do uší a krotí čivavu, ktorú očividne baví žiť. Dnes ju možno videl naposledy.